

BETERE DEMOCRATIE MET DE HULP VAN AI

Na het Brexit referendum besloot Davide Grossi met zijn gezin vanuit Liverpool naar Nederland te verhuizen. 'Wij zijn overtuigd Europeanen', legt Grossi uit. Aan de Rijksuniversiteit Groningen doet hij nu onderzoek naar liquid democracy, een initiatief om de participatiecrisis in de democratie te bezweren.

Door Reineke Maschhaupt Beeld iStock

Na een studie filosofie, waarin hij zich veel bezig hield met wiskundige logica, stortte adjunct-hoogleraar Multi-agent decision making Davide Grossi zich aan de Universiteit Utrecht op een promotieonderzoek over logica voor de kunstmatige intelligentie. Hij is vooral geïnteresseerd in redenering en besluitvorming binnen groepen. 'Ik werk op een vrij abstract niveau, dus groepen zijn in dit geval heel breed. Dat kunnen mensen, machines, dieren en zelfs neuronen zijn.' Eén van zijn doelen is om een computer te leren op welke manier mensen tot een consensus komen. Grossi: 'Als mensen zijn we extreem goed in het bereiken van een overeenstemming met elkaar. Dat komt door de manier waarop we onze groepen organiseren en door de structuren die we aanbrengen om het beste groepsgedrag uit te lokken, zoals tijdens verkiezingen. Het stemproces is eigenlijk een soort sociale software die wij runnen zodat de groep als geheel tot een conclusie kan komen.'

Geavanceerde stemwijzer

Binnen Grossi's onderzoeksterrein wordt al gesproken over het inzetten van software agents om in de toekomst voor ons te gaan stemmen. Grossi: 'Ik denk dat dit te ver gaat, maar een software agent zou wel heel goed kunnen dienen als stemadviseur. In feite is een stemwijzer al een hele simpele versie daarvan. Het belangrijkste is dat een software agent je moet kunnen uitleggen waarom je ergens op zou moeten stemmen. Het moet geen black box zijn. Zo'n agent is echter extreem moeilijk te maken, daar zijn we nog lang niet. Hij moet met jou in gesprek kunnen gaan, online informatie kunnen vinden en daar de voor- en tegenargumenten uit kunnen halen.

Het automatisch herkennen van argumenten in teksten is voor een computer heel moeilijk. Er is een hele onderzoekslijn, argument mining, die zich daarmee bezig houdt. Met een collega van King's College in Londen heb ik toen ik in Liverpool zat onderzoek gedaan naar hoe je een bepaald gewicht kan geven aan argumenten. We hebben een formalisme ontwikkeld van hoe je dat kunt mathematiseren. Of dat ook toepasbaar is, is de volgende vraag.'

Momenteel doet Grossi onderzoek naar liquid democracy, vloeibare democratie, een soort tussenvorm van directe en representatieve democratie. Binnen dit systeem kan iedereen altijd overal over meestemmen, maar kun je je stem ook delegeren aan iemand met meer expertise over het desbetreffende onderwerp.

'Onder mijn collega's wordt veel gesproken over de participatiecrisis. Je ziet dat er vanuit de samenleving behoefte is aan nieuwe vormen van democratie.' De Brexit is volgens Grossi een van de duidelijkste uitingen van de falende democratie van de afgelopen jaren. Vloeibare democratie wordt inmiddels al toegepast door kleine partijen in onder andere Zweden, Duitsland en Nederland. De partijleden bepalen via dit mechanisme hoe hun vertegenwoordigers in lokale gemeenteraden moeten stemmen. Grossi: 'Ik vind het interessant om een fenomeen te bestuderen dat al bestaat, maar nog niet helemaal begrepen is.'

Verrassend accuraat

'Technologie is zeker niet de enige oplossing voor de participatiecrisis. Dat moet hand in hand gaan met een hervorming van onze constituties rondom verkiezingen. Tijdens de Brexit werd er een zeer complex vraagstuk voorgelegd aan de bevolking zonder enige informatieve context. Dat was een perfecte situatie voor manipulatie in de pers en de sociale media. Het voordeel van het systeem van liquid democracy is dat het een redelijk accurate beslissing kan nemen in een situatie waarbij veel leden van de groep niet zo accuraat zijn. De kwaliteit van een beslissing in een directe democratievorm, zoals een referendum, is in principe beter, maar wel pas als alle mensen goed geïnformeerd zijn. Dat is ontzettend kostbaar en praktisch niet haalbaar. Op basis van onze bevindingen tot nu toe lijkt een vloeibare democratie redelijk goed te presteren tegen relatief lage kosten. Uiteindelijk denk ik niet dat onze representatieve democratie heel radicaal veranderd zou moeten worden, maar ik denk wel dat dit soort voorstellen een positieve rol zouden kunnen spelen in de maatschappij.'